

Motion till riksdagen

1987/88:Sk823

av Gudrun Norberg och Margareta Andrén (fp)
om den ökande hembränningen

Hembränningen har blivit en fritidssysselsättning med status. I bostadsområden förekommer att de boende bildat hembränningsföreningar, i vilka nyinflyttade erbjuds medlemskap.

I en kvällstidning gavs hembränningen epitetet "den nya folk rörelsen". Tidningen skildrade hur olika personer bränner alkohol hemma och hur butiker som säljer snabbvinsatser och aktivt kol gärna står till tjänst med att informera om hur man enkelt skaffar en hembränningsapparat.

Att lagöverträdelser förekommer inom olika områden vet vi, men att hembränningen nu är så ohämmad och öppen, måste ses med stor oro. Grunden för den svenska alkoholpolitiken är att samhället har kontroll över tillverkning och försäljning av alkohol. Denna princip infördes 1885 då husbehovsbränningen förbjöds.

Vi vet mycket litet om hur mycket sprit som tillverkas olagligt. Siffrorna över antalet sådana brott, som kommer till polisens kännedom, har ökat långsamt men entydigt under en längre period. De senaste årsiffrorna ligger omkring 800. Tidigare trodde man att jästförsäljningen gav ett mått på hembränningen, men socialstyrelsen anser numera att den statistiken inte säger någonting.

Det finns ett antal SIFO-undersökningar från 1974 till 1985 som tyder på att 13-14% av befolkningen använder hembränd sprit åtminstone någon gång under loppet av ett år. Man kan se att allt färre medborgare, 29% år 1985, tycker att olaga sprittillverkning är en allvarlig lagöverträdelse.

Polisens spaning efter olaga sprittillverkning är inte högt prioriterad. Det finns inte någon särskild personal avdelad för den uppgiften på samma sätt som man har ca 500 poliser för narkotikaspaning. Olaga sprittillverkning är en form av skattebedrägeri. Skattebedrägeri i allmänhet har ett högsta straff på 6 år. När skattebedrägeriet har formen av olaga sprittillverkning är det högsta straffet bara 4 år. Det måste betyda att sprittillverkningen som sådan betraktas som en förmildrande omständighet.

Riksdagen måste med skärpa uppdra åt regeringen att ta ett fastare grepp om alkoholpolitiken. Bl. a. gäller det att vidta kraftiga åtgärder mot hemtillverkning av alkohol.

En orsak till den ökande hembränningen är den omfattande försäljningen av snabbvinsatser. Det har medfört att människor bibringas uppfattningen att det är tillåtet att tillverka vin och sprit hemma.

Alkoholhandelsutredningen (SOU 1986:35) behandlade bland andra frågor också hembränningen. Framför allt tog man upp frågan om aktivt kol.

Aktivt kol används i samband med tillverkning och renaturering av sprit för att rensa spriten från finkelolja, denatureringsmedel och andra tillsatser. Tillverkning av aktivt kol torde inte förekomma i Sverige. Utredningen föreslog att såväl import och tillverkning som överlåtelse av aktivt kol skall kräva tillstånd. Däremot ansågs inte själva innehavet behöva regleras.

Att tillståndsgivningen bör vara restriktiv är självklart. I princip bör tillstånd endast ges när det finns garantier för att kolet skall komma till en legal industriell användning.

Lämpligen bör tillståndsfrågorna handläggas av socialstyrelsen, som också bör ha ansvaret för att bestämmelserna efterlevs.

Vid sidan av de skärpta bestämmelserna om import, tillverkning och överlåtelse av aktivt kol är det också nödvändigt med en kampanj mot hembränningen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i lagen om handel med drycker att tillstånd kommer att krävas för import, tillverkning och överlåtelse av aktivt kol,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en kampanj mot hembränning.

Stockholm den 25 januari 1988

Gudrun Norberg (fp)

Margareta Andrén (fp)

Mot. 1987/88
Sk823